

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek. Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

A' kolozsvári térparancsnokságnál ujabban a' következő adományok tétettek le: gr. Csáki Györgyné adott 1 font tépést; Sipos Györgyné 1/2 fontot; Balog Andrásnő 1 fontot; gr. Degenfeld Ottónó 1 's 1/2 fontot; Radák Istvánnó 1 fontot; Persián Györgyné három darab fáslit, és két font tépést egy csomó lenrongyot; gr. Csáki Györgyné 11/2 font tépést; egy magát megnevezni nem akaró nő 17 darab óntányért. Mely lelkes adományok a' midőn közzé tétetnek, az adományozóknak egyszersmind köszönet szavaztatik. Kolozsvártt, majus 6-kán 1849.

alezredes térparancsnok,
Berzenczei Antal.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, majus. 8.

Országos főbiztosunk Csány minister lett. Mi ezt előre sejtők, 's már régebben kifejeztük aggodalmunk a' jövődő biztos iránt.

Féltünk, hogy erdélyi emberrel áldanak meg.

Mi sok becsületes és derék erdélyi embereket ismerünk, 's éppen nem vagyunk azon hitben, mint sok nagyszáju ember, hogy minden erdélyi lágy-meleg hazafi és aristocratico-monarchicus érzelmű.

De Erdély anynyira át van szöve még most is a' család érdekek hálójától, hogy idő kell rá, míg kibontakozik. Ez így volt minden kis országban, hol minden ötödik ember sógor.

Tudta ezt a' kormány 's nem áldott meg.

Hiteles helyről tudjuk, hogy jövődő biztosunk Szentiváni Károly gömöri főispán lesz, 's oldalánál, mint segéd Horváth István fog működni.

Mi megnyugszunk e' kinevezésben, 's ha lehet politikai pályán működő férfiak multjából biztosan következést huzni jövőre, az erdélyi kerületnek minden jót és szépet jósolhatunk.

Azonban nem tehetjük, hogy előlegesen is néhány figyelemre méltó körülményt föl ne hozzunk.

Erdély közeli multjában még sok bűn és csiklándós körülmény maradt leplezetlen, bélyegzés nélkül, büntetlen.

Erdély nyugalma a' különböző népiségek irányában foganasított rendszabályoktól függ egy részben. Tudjuk mi következménye lön a' félrendszabályoknak, a' boszszu és fajgyűlölségnek.

Az erdélyi aristocratia, miután Austria feldulatta jószágait, fegyvert fogott a' nemzet mellett, 's úgy viselte magát, mint a' magyarhoni nem, de egyszersmind igen sok helyt élére jutott a' hadseregnek és politikai hatóságoknak. Mi nem gyűlölünk senkit azért, mert aristocrata volt; mi csak az aristocratiai intézményeket gyűlöljük 's azon nyomokat, melyeket amazok szükségképp rajtok hagyának.

De azt sem hiszszük, hogy az ember oly könnyen feledni tudjon.

Az edény sokáig megtartja a' folyadék szagát.

Mi nem rémitjük sem a' közönséget sem magunkat, csak azt mondjuk: könnyen megtörténhetik, hogy az ördög nem alszik.

Torda, maj. 2-án. A' ki Torda-megyét az osztrák kormány bitor napjaiban ismerte, nem győz eléggé bámolni a' különbségen, mely a' megye mostani 's hajdani ezelleme közt feltűnik. A' szolgálai 's vak engedelmességhez szoktatott megye a' szabadság éltető lége alatt ujjá születve, mint börtönből szabadult rab, mint kalitkáját szét-tört madár egészen új életet kezdett. Nem rég volt az: hogy talán az egy Vaszilie vas kezei alatt nyögő Hunyadmegyét kévéve, nem volt a' Királyhágón innen megye, mely a' közvélemény bélyegét méltábban viselte volna homlokán, mint az alázatosan engedelmes Tordamegye. A' nyilt és egyenes szó szabad férfiai háttérbe szorítva, ha jellemökből kivetkeztetni nem lehetett, a' cselekvés terét olyanoknak voltak kéntelenek átengedni, kik a' hatalom előtt meghajolva magukat kész eszköz gyanánt felhasználtni engedék.

Most Tordamegye anynyi keserves megpróbáltatás után érezni kezdi a' szabad nép nagyszerű

elhívását. Azt hinné az ember, ha a város férfait látja, hogy a tordamegyei magyar fegyveresen jött a világra. Alig latni a városban és megyében magyart, kinek oldalán vagy hátán ne lenne fegyvere. A népnek egyedüli gondolatja, ohajtása és imádsága, a magyarnak függetlenség és szabadsága. Tudunkra alig van megye, a székely földön kívül, mely a szabadság védelme s megszilárdítása mellett lelkesebben lépett volna fel, mint Tordamegye. A felső kerületben az oly soká félreismert s üldözött Szabó Lajos mint őrnagy, egy jeles zászlóalj élén működik a megye békéjének helyreállításán. Alatt egy 180 főből álló derékason felszerelt lovas osztály, s több század osztályok Fehérvárt, s a havasokon tanyázó ellenséggel állanak szembe. Az álladalom szükségének fedezésére 70 ezer véka gabonáról gondoskodott a megye kormánya.

A megye múlt hó 28-án állandó bizottmányi ülést tartván a függetlenségi oklevél felolvastatott. Kitérő barsány éljenek s a helybehagyás legelőkelőbb nyilatkozataival fogadták azt. A megye a képviselőházhoz, s az ország kormányzó elnökéhez felterjesztett addressékben tolmácsolta örömét és háláját. A nyilatkozvány több ezer példányokban kinyomatni, s a nép közt kiosztatni határozott. Ugyan ezen gyűlésben a megyei házi pénztárnak csak a kiváltságosok, az utak költségeinek pedig közösen hordozása minden megyei polgárok által elhatározottat.

Máj. 1-ső napja a tavasz innepe és a szabadság s önálló függetlenség innepe is volt. A megyei és városi tiszti kar, a megye kormánybiztossától vezetve, a négyszögre alakított kebelbeli katonaság által képzett téren, környezve díszruhában megjelent tisztikar által számos minden rendű nép közepette, a legszebb s magasztosabb nemzeti innepet ülték Tordamegye és város kebelében. A függetlenségi nyilatkozvány a városi főhadnagy csinos és lelkes beszéde után, ezerek dörgő éljenzései közt felolvastatván, egy városi polgár tartalmas s az innephez alkalmazott versszete szavaltatott el. Estve a város kivilágított, s díszes tánczvigalom rekeszté bé az innepélyt, melynek jövedelme a katonai kórház számára adatott.

A megyének új tisztikara van. Első alispán lett a derék Viski Ferencz. A tisztikar alakulását ha nem is mondhatjuk egészben eltalálnak, a körülményeket okozzuk érte inkább, melyek a békésebb élet teréről sok jeles egyéniséget szólítottak által a harcz munkásabb mezejére.

Ujabb hírek szerint, oláh polgártársainkat oda fenn a havasokon csak is vezetőik terrorizmusa tartja össze — de táboraik gyérülnek, s egy több oldalról intézendő erélyes megtámadás hihetőleg rövid időn nyakát szegi ezen havasi guerilla

lázongásnak, melynek keserveit utoljára is a szegény erőszakolva felbujtogatott nép fogja leginkább megérezni.

Kövend, majus 4-én. Aranyosszék ropant lelkesedéssel fogadta a függetlenségi nyilatkozatot. Ugyan akkor megtörtént a tisztujítás is. Alispán: Fosztó Károly, alispáni besorozó: Mara Miklós; pénztárnok: Biró Samu, főjegyző: Gál József; aljegyző: Gál Miklós; főszolgabíró: Váro Mózsa; számvevő: Csegezi Tamás, szolgabírák: Szász Mózsa, Szentpáli, esküdt: Máté Sándor s Egei János, főügyész: Csipkés Sándor.

Kolozs, apr. 30. Itt is hasonló lelkesedéssel fogadta a nép a függetlenségi nyilatkozatot. A tér, hol a fölolvadás történt, szabadság terének neveztetett és szabadság fakát ültettek.

× Marosujvár, majus 4. Az alsó-fejérmegyei rögtön ítélő bíróság elnöke id. Farkas Sándor az emberszeretet egy megindító példáját kívánja a közönség elébe juttatni. Tompaházi oláh közlalkos Majer János, volt földes aszszonyát az egész oláh lázadás ideje alatt házában tartotta s daczára az ott tanyázó oláh táboroknak minden bántalmaktól megovta. Ugyancsak tompaházi oláhok: Majer Gyuraszin és Boba János, Enyed sirmalmas elpusztulásakor bementek oda s volt földesuraikat s aszszonyaikat több enyedi polgárokkal együtt csak nem a halál torkából kiszabadíták s mind addig megoszták velök a szegénység keserü kenyerét, míg a győzelmes magyar tábor Tövisre nyomult.

Verestorony, maj. 1. Verestorony falai megifjultak. Haromszáz évig látá itt a magyar szabadságának gyász színét, háromszáz évig álla itt a rut irigység színe, hű kinyomásán az osztrák kormány irántunk indulatának. Ime mi történt? a fekete gyásznak s rut irigységnek még csak színét se láthatni, helyébe Magyarhon jelentékeny színei tüntek elő.

Martius 28-ika azon dicső nap, melyen kiűzettek gyalázatosan itt az orosz bérenczek, magukkal vivén néhány hű martyrait a zsarnokságnak, s köztök egy princet is.

Sokáig állomásozott még az orosz sereg az oláh határszélen, de támadás nem történt, kivéve néhány patrouille-összecsapást. Végre eltűntek az oláh határszélről az oroszok, helyibök jöttek a törökök, görbén átnézve a zsoldosokat, s barátságos indolataikról rögtön tudósíták főparancsnokságunkat követők által, ki sok mulatságot beszéle a hontalan osztrák generálokról. Derék főparancsnokunk Ihász alezredes ur másnap viszonzottatta a barátságos látogatást egy pár tiszttal a törököknél. Mi nem történik a nap alatt? A török a magyarnak barátságos jobbot nyújt.

A' törökökkel ily barátságos viszonyban állva, olvasók a' királykergető dicső april. 14-ikét, 's később hogy mi történt Komárom alatt, hogy megint „Él magyar, áll Buda még.“ Ihász alezredes, az 55-dik honvéd zászlóalj 's tüzéri kar tisztei, emlékéül ezen nagy napoknak, april. utó éjjére egy társalgási vigalmat rendezének, melyet diszite jelenlétével egy török tiszt tisztársai nevében, (kik azért nem jöhetének el, mert a' basát várták*) Czech tábornokunk családjával, több derék honfiak és honleányok, 's Verestorony falai közt újra hangzott a' büszke magyar 's a' büskomoly lengyel nóta, 's a' 25 éves öreg tábornok 's főtisztek, öregségük daczára is vigan lejtették váltva a' két rokon nemzet lelkes tánczeneit. Szünidő alatt nagyszerű meglepetése vala a' vigadóknak. Történik, hogy hirtelen lármadobot vernek 's csatára trombitálnak; a' férfiak kardot ragadnak, a' nők ablakhoz rohannak, midőn hirtelen csatárlánczban innen és túl az Olton lödözések történnek, megszólal a' csaták zongorája az álgyu is, 's lön ijedelem (?) a' vigadók között. De csak hamar kiócsudtak ijedelmükből még a' nők is, akadván egy egy áruló, ki titokban meg-sugá kedvesének, hogy az egész csak játék; hja! a' nők között még a' titoktartó férfi is titoktartótlanná válik! A' csata lefolyt, mi győztünk, így kell, még csak tréfából se retiráljunk. Egy évvel ezelőt még ágyuszót se hallánk, 's most már játszunk vele.

Ujra vigadtak vendégeink: fenn éltették a' hazát, a' nemzetet, a' nemzet megmentőjét 's a' szabadság hőseit, 's mi reá megbarsogtattuk a' Kárpát ormait, hogy viszhangozza szeretszét, miként a' magyar nóta először vig itt 300 esztendő óta, 's hogy vigye meg hírét a' magyar lelkesedésnek a' szomszéd népekhez is, 's hogy vigye meg hírét a' magyarnak, ki harcban orosz-lány, társalgási körben béke galambja, 's hogy reá valóban illik a' költő szava:

Szabadság, szerelem:

E' kettő kell nekem.

Szerelmemért feláldozom az életemet;

Szabadságért feláldozom szerelmemet.

N... Sándor,
tüzér.

Vegyes hírek.

— A' fővárosból érkezett lapok élénken rajzolják azon pezsgő életet, mely, mióta magyar hadsereg tanyáz falai közt, minden arczon, minden intézkedésekben szembetűnővé lön.

— Mult hó 29-én a' Rákoson nagyszerű ün-

*) Hír szerint Omer pasa érkezett a' határszélre, ki az oroszok által letartóztatott szebeni polgárokat szabadon visszautazhatni megengedte.

nepély volt. Aulich hadteste tábori misére gyűlt össze. Érdemjel tüzetett a' 39. Donmiguel zászlóalj zászlójára melyet az újabb csatákban tanúsított orosz-lány bátorsága jutalmául vivott ki.

— Hirlik, hogy hős Damjánitsunk egy szerencsétlen kocsidőlés következtében lábát törte volna. A' seb nem veszélyes. Adja isten, hogy igaz legyen.

— A' dévai vár még mind az ellenség kezében van. Egy kapitány tanyázik benne 200 emberrel 's 5 ágyuval. Dévát olykor köszöntik egy-egy ágyugolyóval, de élelmők már fogyván nem sokára alább hagyják a' hangot.

— Az Esti lapok Welden tábornagnak egy a' bécsi hadügyministeriumhoz küldött levelét közlik, melyet guerilla-csapatának fogtak el. A' tábornagy rettenetesen panaszkodik, hogy menynyire le van hangolva a' vitéz, de kimerült ausztriai sereg, 's ő mily kedvezőtlen körülmények közt szorult csupán csak defensívára. E' levél még akkor iratott, midőn még Görgei nevezetes csatái nem történtek meg.

— Tegnap a' Gyaluban és Szent-Lászlón tanyázó honvédek — egy félszázad a' 73. zászlóalj-ból, 's egy század német legio 's bihari nemzet-örök — kirándulást tőnek a' havasokra. Az oláh tábor és rablófészkek megtámadása három felől történt és kedvező sikerrel. Több oláh elesett 's több tanya felgyújtott, de midőn a' csapat visszatért, a' fák és bokrok közé bujt oláhok többeket megsebesítének, kivált a' német legioból. Ugy látszik, hogy a' havasi vidékek megtisztítása még sok bajban fog kerülni, miután most tavasszal minden bokor számukra rejtekhely 's igen ismeretesek a' sziklás és erdős helyekkel.

Charivari.

— Egy Debreczenből éppen most érkezett egyen azon hírt terjeszté el, hogy a' felsőházban egy erdélyi kir. hivatalos indítványt tön, miszerint a' februári napokban megbukott francia aristocraták, pairek közköltéségen szállittassanak hazánkba részint a' felsőház kiegészítésére, részint az erdélyi hadseregnél ürességben levő tiszti állomások bétöltésére. E' határozatnak külföldöni sikerítésével, mint jeles szónok, R..... János bizatott meg.

— Madarász Józsi calabriai kalapját szörnyű nagy áron K..... József vevé meg a' muzeum számára. Ez igen nevezetes kalapról már értekezése is kész, melyben azt bizonyítja bé, hogy az tulajdonképpen nem is calabriai kalap, hanem magyar 's a' híres lázító Dózsa Györgyé. Az erdélyi szász honismertető egylet örülhet e' nevezetes műnek. De mint halljuk, a' bécsi kormány már mind ezekről tudomást von, és szegény Pepit kicsapja a' bécsi tudós társaságból. Ezen ő anynyira fel-

bőszült, hogy jószágai körül a' népet olthatlanul föllázítá Ausztria ellen.

— A' kolozsvári tanács elhatározá, hogy a' kétfejú sast ünnepélyesen eltemetteti, 's a' végrehajtást a' kir. pénztárnokra bizta, ki Urbán idejében az unio nagyszerű eltemettetésével ebbeli tehetségének fényes jeleit adá.

Legujabb.

— Görgey tábornok april. 29-ről, Komáromból tudósítja a' kormányzó elnököt, hogy a' komáromi sereg egy része april. 27-én Ács felé kiindulván, az ellenségtől kitisztult helységben sok száz mérő eleséget, az erdőben pedig nagy mennyiségű lőszert, szerszámokat, mozdonyokat, golyóhalmazokat, töltött és töltetlen bombákat, löporhordókat és sáncszekereket, találtak, hogy a' nagy készlet beszállítására néhány száz szekér kellett.

— Az Ács melletti mocsárban egy 60 fontos tarack találtatott.

— Az ellenség három részre szaladt. A' jobb szárny az alduna mentén húzódik lefelé, a' centrum Győr körül, a' balszárny Pozsony és Lipotvár közt áll.

— Földvári, az eszéki vár feladója, Pesten elfogatván Debreczenbe vitetett. Alig sikerült a' boszus nép dühétől őt megmenteni.

— Pázmándi, a' képv. ház volt elnöke is fogva van Debreczenben.

— Fehérmegye egészen tiszta az ellenségtől. A' Pestről kivonulás hírére Fehérvárt felkölt a' nép; a' császáriak jónak látták kikerülni a' várost a' megye és város azonnal kitűzték a' nemzeti 's egy megbízottjok által hódolati nyilatkozatot küldöttek Debreczenbe, hová a' biztos május 5-kén megis érkezett.

— A' posta Komáromig és Veszprémig szabadon jár.

— Hir szerint a' budai osztrák várparancsnok parlamentairet küldött Pestre, hogy ha megengedtetik a' várórségnek fegyverestől szabadon mennie, át fogja adni a' várat a' magyaroknak.

— Mások ellenben azt beszélnek, hogy a' várbeliek megpillantván előőrseinket, löni kezdetek Pest városra.

ORGONA ELADÁS.

(1) A' kolozsvári főtanodai egyházban egy 8 változással ellátott jó karban levő orgona jutányos áron eladó. Értekezni lehet Hornyai Ambrus kegyes rendi áldozó paphoz címzett bérmentes levél által Kolozsvártt.

(3)

Figyelmeztetés.

(2) Eddigi hirdetésimnek valóságát tetteleg bizonyítani több ízben alkalmam levő, — mit bizonyít-

ványim is elegendőleg erősíthetnek bátorkodom a' t. cz. közönséget újból figyelmeztetni, hogy 8 leczke alatt, mind lányt, mind férfit, a' legjobb, 's könnyen olvasható német és magyar szépírásra tanítani, tisztelettel ajánlkozom.

A' felőlem tudakozódni kívánók, a' nagypipa című kereskedésben részletes utasítást kaphatnak.

(3)

(2) Egy jó polgári háztól kerestetik egy 15 éves ifiu kinek a kereskedelmi pályára hajlama volna, értekezhetni iránta, Schütz Károly fűszer kereskedésiben.

(3)

(3) Kerestetik: két vagy három jó hámos ló illendő áron, kinek eladó volna jelentse magát Hoszszu Szappanyutczában özvegy Biásini Gaetánón aszszony 382-dik számú házánál.

(3)

(2) A' mezőszentpéteri híres országos vásár javadalmi u: m: borárulás, vámolás és czédula adás hasonbérbe fognak adatni. A' kivenni szándékozók értekezhetnek Dobokamegyében K. Lónán, és Tordamegyében M. Pagotsán a' gazdatiszteknel.

(3)

(3) Hangszer készítő Schmidt Lajostól folyó hó 24-én egy elefánt szont 15 klappenes klarinét eloroztatván a' megtalálónak illő jutalmat ígér a' káros. (1)

(3) Egy tanult háta s ló eladó nyereg készülettel, láthatni a' Biásini vendégfogadóban. (3)

(3) Két jól dresirozott lovagló lo eladó. Bővebb tudósítást vehetni özvegy Nuszbaumerné házánál b. közeputczában 542 szám alatt. (3)

JÉGKÁRMENTÉS.

(2) Közhirre tétetik: miszerint az e' folyó 1849-dik évben is az erdélyi költsönös jégkármentő társaság működését valamint eddig elé, ugy ezután is folytatandja; 's figyelmeztetnek a' t. cz. mezei gazdák egyszersmind ara is miszerint iutéletünk erejéhez képest ezen évre u. m. létesülése 6-dikára azon káreseményt is tekintetbe veendi, mely ne talán tán ellenséggel való ütközet által a' gabona vetésekben történendne.

Erdélyi költsönös jégkármentő társaság igazgatósága.
Kolozsvártt april 26-kán 1849.

Kulisseky János
igazgató. (3)

PEST BRASSÓI GYORS UTAZÁSI HIRDETÉS.

(2) A' gyorskocsik folyó év majus hava 20-kától folytonos rendel, 's póntossággal ujjolag indulnak Pestről N. Váradra, Kolozsvárra, Szebenbe Brassóba Maros-Vásárhelyre és vissza, következő rendel.

Pestről, N. Váradra, Kolozsvárra, Szebenben Brassóba és Vásárhelyre a' vasárnap és Csötörtökön indulando vonallal. Kolozsvárról vissza N. Váradra és Pestre vasárnap és Csötörtökön reggeli 4. órakor. Ügynök szobák utasok és pogyászak felvételére.

Pesten a' Fehérhájó vendégfogadóban; Szolnokon a' Zöldfa vendégfogadó mellett, N. Váradon a' Zöldfa vendégfogadóban; Kolozsvártt a' Biásini vendégfogadjában.

Kolozsvártt aprilis 28-ikán 1849.

Biasini Ferencz. (10.)